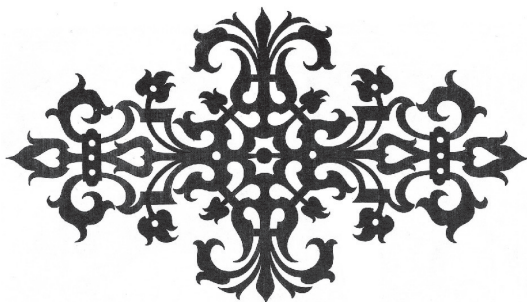

DEJ SI POZOR NA SKŘETÍ MUŽE

Dej si pozor na skřetí muže,“ řekla Constanze. „Nech se zlákat jejich zbožím.“
Trhla jsem sebou, když mi přes noty prolétl babiččin stín, a rozházela jsem si tím myšlenky i papíry. Spěšně jsem zakrývala svou hudbu a třásla se u toho studem, ale Constanze nemluvila na mě. Opírala se na prahu a mračila se na moji sestru Käthe, která se šňořila a upravovala před zrcadlem v naší ložnici – před jediným zrcadlem v celém našem hostinci.

„Dobře mě poslouchej, Katharino.“ Namířila svým zkrouceným ukazováčkem na její odraz v zrcadle. „Marnivost vede k pokušení a značí slabou vůli.“

Käthe si jí nevšímala, štípala se do tváří a čechrala si lokýnky. „Liesl,“ oslovila mě a natáhla se pro klobouk na prádelníku. „Pomůžeš mi prosím s tímhle?“

Uklidila jsem noty zpátky do své malé truhličky. „Je to jen tržiště, Käthe, ne ples. Jenom u pana Kassla vyzvedneme smyčce pro Josefa.“

„Liesl,“ zakňourala Käthe. „Prosím.“

Constanze bručela a bušila hůlkou do podlahy, ale se se-

strou jsme si jí nevšímaly. Na chmurné a zlověstné výroky naší babičky už jsme byly zvyklé.

Povzddechla jsem si. „No tak dobře.“ Schovala jsem truhlíčku pod postel a vstala jsem, abych Käthe pomohla připnout klobouk do vlasů.

Vypadal jako nadýchaný dort z hedvábí a peříček, směšně výstřední, zejména v naší malé vesnici. Ale moje sestra byla také trochu směšná, takže se ke svému klobouku skvěle hodila.

„Au!“ vykřikla Käthe, když jsem ji omylem píchla jehlicí. „Dávej pozor, kam to strkáš.“

„Tak se nauč oblékat se sama.“ Uhladila jsem jí lokny a urovnala šál, aby jí zakrýval odhalená ramena. Její šaty měly pás posunutý až těsně pod prsa a v jednoduchých liniích ukazovaly všechny křivky její postavy. Käthe tvrdila, že je to poslední móda v Paříži, ale v mých očích byla pohoršujícím způsobem obnažená.

„Prosím tebe.“ Käthe se nakrucovala před zrcadlem. „Jenom žálím.“

Ušklíbla jsem se. Käthe byla kráskou naší rodiny. Měla vlasy zlaté jako slunce, pomněnkové oči, tváře jako jablonový květ a vlnité tvary. Bylo jí sedmnáct a už vypadala jako dospělá žena s útlým pasem a oblými boky, které vynikaly v jejích nových šatech. Já byla skoro o dva roky starší, ale stále jsem vypadala jako malé dítě: drobná, hubená a bledá. Tatínek mi říkal *skřítku*. Constanze mi říkala *rarášek*. Jenom Josef tvrdil, že jsem krásná. *Ne hezká*, říkal můj bratr. *Krásná*.

„Ano, žálím,“ odsekla jsem. „Můžeme už jít na trh, nebo ještě ne?“

„Za chvíli.“ Käthe se probírala svou krabicí cetek. „Co myslíš, Liesl?“ zeptala se mě a ukázala mi několik stužek. „Červenou, nebo modrou?“

„Záleží na tom?“

Povzdechla si. „Vlastně asi ne. Klukům ve vesnici na tom už nezáleží, když se budu vdávat.“ Otráveně žmolala lem svých šatů. „Hans nemá zájem o zábavu ani o parádu.“

Semkla jsem rty. „Hans je hodný muž.“

„Hodný, ale *nudný*,“ namítla Käthe. „Viděla jsi ho teď na zábavě? Vůbec, ani jednou, mě nevyzval k tanci. Jenom postával v koutě a nesouhlasně se mračil.“

Bylo to proto, že Käthe bezostyšně koketovala s několika rakouskými vojáky, kteří táhli do Mnichova proti Francouzům. *Krásná dívka*, lákali ji s legračním rakouským přízvukem, *dej nám pusinku!*

„Prostopášná žena je jako zralé ovoce,“ recitovala Constanze, „co se nabízí ke sklizni Králi duchů.“

Po páteři mi vystoupal mráz. Babička nás ráda strašila příběhy o skřetech a dalších stvořeních, co žijí v lese za vesnicí, ale Käthe, Josef ani já jsme její povídačky už od dětství nebrali vážně. V osmnácti jsem byla na babiččino vyprávění moc velká, ale kdykoli se mluvilo o Králi duchů, projel mnou záchvěv provinilosti. Navzdory všemu jsem na Krále duchů pořád věřila. Chtěla jsem na něj stále věřit.

„Běž krákat na někoho jiného, ty stará vráno,“ šklebila se Käthe. „Proč do mě pořád kloveš?“

„Pamatuj na moje slova,“ kabonila se Constanze na mou sestru zpod několika vrstev zažloutlých krajek a vybledlých šátků hnědýma očima, které zůstaly jedinou ostrou částí v jejím vrásčitém obličejí. „Dávej si pozor, Katharino, aby si tě skřeti neodnesli za to tvoje nemravné chování.“

„To stačí, Constanze,“ utnula jsem ji. „Nech Käthe být, ať můžeme vyrazit. Musíme se vrátit, než přijde Mistr Antonius.“

„Ach ano, chraň Bůh, abychom propásly přehrávku našeho drahocenného Josífká pro přeslavného houslového virtuosa,“ zabručela sestra.

„Käthe!“

„Vždyť já vím,“ povzdechla si. „Přestaň si dělat starosti, Liesl. Půjde to hladce. Jsi horší než kvočna s liškou u kur-níku.“

„Nepůjde to hladce, když nebude mít smyčec.“ Otočila jsem se ke dveřím. „Pojď, nebo odejdu bez tebe.“

„Počkej.“ Käthe mě popadla za ruku. „Necháš mě, abych ti trochu upravila vlasy? Máš tak krásné kudrlinky, je škoda, že si je vážeš dozadu. Mohla bych ti –“

„Vrabec zůstane vrabcem, i kdyby měl paví peří.“ Setřásla jsem ji. „Neztrácej čas. Stejně by si mě Hans – nebo kdokoli jiný – nevšiml.“

Sestra sebou cukla, když jsem zmínila jméno jejího snoubence. „Dobře,“ odsekla a odkráčela kolem mě bez jediného slova.

„Ka...“ začala jsem, ale Constanze mě zarazila, než jsem mohla pokračovat dál.

„Postarej se o svou sestru, holčičko,“ varovala mě. „Pohlídej ji.“

„Copak to nedělám vždycky?“ utrhla jsem se na ni. Odjakživa bylo na mně – na mně a na matce –, abychom udržely rodinu pohromadě. Matka se starala o hostinec, kde jsme bydleli a který nás živil. Já se starala o členy naší rodiny, kteří byli doma. „Vážně?“ Babička na mě upřela tmavé oči. „Josef není jediný, kdo potřebuje ohlídat.“

Zamračila jsem se. „Jak to myslíš?“

„Zapomínáš, co je za den.“

Občas bylo lepší Constanze přitakat než ji ignorovat. Povzdechla jsem si. „Co je za den?“

„Den, kdy umírá starý rok.“

Znovu mě zamrazilo v zádech. Babička stále ctíla staré právo i starý kalendář a podle nich dnešní poslední podzimní nocí končil starý rok a hranice mezi světy byla tenká. Bytosti z podsvětí chodily v zimě světem, dokud na jaře nezačal nový rok.

„Poslední noc roku,“ pokračovala Constanze. „Nyní začínají zimní dny a Král duchů jede do cizí země hledat nevěstu.“

Odvrátila jsem tvář. Kdysi bych si vzpomněla bez připomínání. Kdysi bych spolu s babičkou sypala sůl na všechny parapety, na všechny prahy a ke všem vchodům, abych nás během těchto divokých nocí ochránila. Kdysi, kdysi, kdysi. Ale teď už jsem si nemohla dovolit ten přepych být svobodomyslná a oddávat se představitivosti. Už byl čas, jak řekl apoštol Pavel Korinským, překonat to, co je dětinské.

„Na tohle nemám čas.“ Odstrčila jsem Constanze. „Nech mě projít.“

Vrásky na tváři mé babičky se ještě prohloubily smutkem a osamělostí a její ohnutá ramena klesla pod tíhou její víry o něco níže. Nyní si tu víru nesla sama. Pro nikoho z nás už *Der Erlkönig* neměl význam. Pro nikoho kromě Josefa.

„Lies!“ zavolala Käthe z přízemí. „Můžu si půjčit tvůj červený plášť?“

„Rozhoduj se opatrně, děvče,“ řekla mi Constanze. „Josef už je mimo hru. Když *Der Erlkönig* hraje, výhry si nechává.“

Její slova mě zarazila. „O čem to mluvíš?“ zeptala jsem se. „Jaká hra?“

„To mi řekni ty.“ Tvářila se vážně. „Přání vyslovená ve tmě mají svoje následky a Pán zlomyslnosti si vybírá svou daň.“

Její slova mě zarazila. Připomněla jsem si, jak nás matka vždycky varovala, že Constanze už je stará a slábne jí rozum, ale babička nikdy nepůsobila jistěji ani naléhavěji než nyní. Navzdory všemu jsem cítila, jak se ve mně vzdouvá vlna strachu.

„Znamená to ano?“ zavolala Käthe. „Protože pokud ano, tak si ho беру!“ Povzdechla jsem si. „Ne, nemůžeš!“ zakřičela jsem dolů přes zábradlí schodů. „Už tam budu, počkej!“

„Sliby, sliby,“ zasmála se Constanze. „Dáváš jich tolik, ale kolik jich dovedeš dodržet?“

„Co –“ začala jsem, ale když jsem se otočila, babička už byla pryč.

Käthe už v přízemí sundala můj červený plášť z háčku, ale já jí ho vytrhla z ruky a přehodila si ho přes vlastní ramena. Když nám Hans posledně přinesl dárky z obchodu s látkami, který patřil jeho otci – než se zasnoubil s Käthe, než se mezi námi všechno změnilo –, dal nám veliký balík tlusté vlny. *Pro rodinu*, říkal, ale všichni věděli, že je to dárek pro mě. Balíček vlny byl tmavě krvavě červený, přesně ladil k mému tmavému zbarvení a zahříval bledý tón mé pleti. Matka s Constanze mi z té příze udělaly zimní plášť a Käthe se netajila tím, jak moc po něm touží.

Prošly jsme kolem otce, který hrál zasněné staré melodie na housle v hlavním sále. Rozhlédla jsem se po hostech, ale místnost byla prázdná, krb studený a uhlíky vychladly. Táta měl na sobě šaty z předešlého večera a vznášel se kolem něj zatuchlý opar piva.

„Kde je matka?“ zeptala se Käthe.

Matka nebyla nikde v dohledu, asi proto se táta odvážil hrát tady v hlavním sále, kde ho všichni slyšeli. Housle mezi našimi rodiči vytvářely napětí. Neměli jsme moc peněz a máma by byla raději, kdyby táta aspoň něco vydělal a nehrál jen tak pro radost. Když jsme teď ale očekávali Mistra Antonia, mámě možná trochu povolila peněženka i srdce. Slavný virtuos se měl zastavit v našem hostinci cestou z Vídně do Mnichova, aby si poslechl mého mladšího bratra.

„Asi si dává šlofíka,“ odhadovala jsem. „Vstávaly jsme před rozbřeskem, drhly jsme pokoje pro Mistra Antonia.“

Náš otec byl neobyčejný houslista, který kdysi hrával s nejlepšími dvorními hudebníky v Salcburku. Chlubil se,

že právě tam měl tu čest hrát se samotným, nyní již zesnulým Mozartem jeden z jeho koncertů. *Takový génius se vidí jen jedinkrát za život*, říkával. *Jednou za dva životy. Ale občas*, pokračoval s vědoucím pohledem na Josefa, *blesk přece jen udeří dvakrát*.

Josef nebyl ve shromáždění hostů. Můj mladší bratr se odjakživa styděl před cizími lidmi, takže se teď patrně skrýval ve Skřetím háji a cvičil, až mu krvácely prsty. Moje srdce se k němu toužilo přidat a bříška prstů mi za něj soucitně cukala bolestí.

„Dobře, nebudu nikomu chybět,“ zaradovala se Käthe. Moje sestra si často hledala výmluvy, proč se nevěnovat svým povinnostem. „Tak jdeme.“

Venku byl ledový vzduch. Na to, že teprve končil podzim, bylo nezvykle chladno. Světlo bylo řídké, slabé a mihotavé, jako by problikávalo skrze záclony nebo závoj. Okolo stromů lemujících cestu do města se vznášela jemná mlha, která měnila křivolaké větve v přízračné hnáty. Poslední noc v roce. V takový den bylo snadné uvěřit, že se hranice mezi světy opravdu ztenčily.

Cesta do města byla hrbolatá, s vyježděnými koleje od kočárů a posetá koňským trusem. S Käthe jsme se opatrně držely u kraje, kde rostla nízká a suchá tráva, takže nám nenavlhly boty.

„Fuj.“ Käthe se vyhnula další koňské hromádce. „Přála bych si, abychom si mohly dovolit kočár.“

„Kéž by jen tvoje přání měla nějakou moc,“ odpověděla jsem.

„Pak bych byla nejmocnější člověk na světě,“ poznamenala Käthe, „protože mám přání víc než dost. Přála bych si, abychom byli bohatí. Přála bych si, abychom si mohli dovolit vše, co bychom chtěli. Jen si to představ, Liesl: kdyby, kdyby, kdyby.“

Usmála jsem se. Jako malé jsme si s Käthe často hrály na

„Co kdyby“. Představivost mojí sestry sice nedokázala pojmout neobyčejné věci, jako moje a Josefova, ale i přesto měla úžasnou schopnost si vymýšlet.

„Co kdyby“, dodala jsem tiše.

„Pojďme hrát“, navrhl. „Ideální vymyšlený svět. Začni, Liesl.“

„Dobře.“ Vzpomněla jsem si na Hanse a pak jsem ho vytlačila z hlavy. „Josef by byl slavný hudebník.“

Käthe se zašklebila. „Ty pořád myslíš jen na Josefa. To nemáš žádné vlastní sny?“

Měla jsem. Byly zamčené v truhličce, v bezpečí a klidu pod naší společnou postelí, kde je nikdo neuvidí ani neuslyší.

„Dobrá tedy“, řekla jsem. „Tak teď ty, Käthe. Tvůj ideální vymyšlený svět.“

Zasmála se smíchem jasným jako zvoneček. Jediná muzikální věc, kterou měla. „Jsem princezna.“

„Pochopitelně.“

Käthe po mně střelila pohledem. „Jsem princezna a ty jsi královna. Spokojená?“

Mávla jsem rukou, ať mluví dál.

„Jsem princezna“, pokračovala. „Táta je *Kapellmeister* u knížete biskupa a všichni žijeme v Salcburku.“

Käthe i já jsme se v Salcburku narodily, když byl táta ještě dvorním hudebníkem a matka zpívala v divadle, než nás chudoba vyhnala do bavorských lesů.

„Maminka je ozdobou celého města díky své kráse a hlasu, Josef je nejoblíbenějším žákem Mistra Antonia.“

„Studuje v Salcburku?“ zeptala jsem se. „Ne ve Vídni?“

„No tak ve Vídni“, opravila se Käthe. „Ano, ve Vídni.“ Její modré oči se rozsvítily, když pro nás vymýšlela svůj příběh. „Samozřejmě bychom za ním jezdily na návštěvu. Možná i na koncerty ve velkých městech, jako Paříž, Mannheim nebo Mnichov, nebo dokonce Londýn! V každém z těch měst budeme mít veliký dům, zdobený zlatem, mra-

morem a mahagonovým dřevem. A budeme nosit šaty z nejemnějšího hedvábí a brokátu a budeme mít jinou barvu na každý den v týdnu. Ve schránce budeme mít každé ráno lavinu pozvánek na ty nejkrásnější plesy, večírky, opery a hry a budou o nás zápasit davy nápadníků. Nejlepší umělci a hudebníci nás budou považovat za důvěrné přítelkyně a budeme celé noci jen tančit a krmit se zákusky a koláčky a řízečky a –“

„Čokoládovým dortem,“ doplnila jsem. Měla jsem ho nejradši.

„Čokoládovým dortem,“ souhlasila Käthe. „Budeme mít ty nejlepší lokaje, nejkrásnější koně a,“ vypískla, protože uklouzla po bahně, „už nikdy nebudeme chodit pěšky po nedlážděných cestách na trh.“

Zasmála jsem se a pomohla jí znovu získat rovnováhu. „Večírky, bály, vybraná společnost. To tedy dělají princezny? A co královny? Co já?“

„Ty?“ Käthe se na chvíli odmlčela. „Ne. Královny jsou předurčeny k velkým věcem.“

„Velké věci?“ zamyslela jsem se. „Taková obyčejná chudinka, jako jsem já?“

„Ty máš něco mnohem trvalejšího než krásu,“ odvětila přísně.

„A to je co?“

„Eleganci,“ řekla prostě. „Eleganci a talent.“

Zasmála jsem se. „Takže jaký je můj osud?“

Podívala se na mě koutkem oka. „Být světoznámou skladatelkou.“

Ovanul mě ledový poryv, který mě zmrazil až do morku kostí. Jako by mi moje sestra sáhla do hrudníku a vyrvala mi pěstí srdce, stále ještě tepající. Zapisovala jsem si občas krátké kousíčky různých melodií, škrábala si malé popěvky namísto hymnů do nedělní knížky a chtěla jsem z nich jednoho dne poskládat sonáty, koncerty, romance nebo sym-

fonie. Moje naděje a sny, pomačkané a křehké, byly již tak dlouho zahaleny tajemstvím, že jsem o nich už ani nedokázala mluvit.

„Liesl?“ Käthe mě zatahala za rukáv. „Liesl, jsi v pořádku?“

„Jak –“ zachraptěla jsem. „Jak jsi...“

Ošívala se. „Jednou jsem našla tvou truhličku skladeb pod naší postelí. Vážně jsem to neudělala schválně,“ dodala rychle. „Ale hledala jsem knoflík, co mi upadl, a...“ Při pohledu na můj výraz se její hlas vytratil.

Třáslý se mi ruce. Jak se jen opovažovala? Jak mohla otevřít moje nejtajnější myšlenky a vystavit je svým slídícím očím?

„Liesl?“ Käthe vypadala ustaraně. „Co se děje?“

Neodpověděla jsem. Nemohla jsem odpovědět, protože by nikdy nepochopila, jak moc narušila moje soukromí. Neměla ani špetku hudebního nadání, což byl v naší rodině téměř smrtelný hřích. Otočila jsem se a kráčela dál cestou na trh.

„Co jsem řekla?“ Spěchala, aby mě dohnala. „Myslela jsem, že budeš mít radost. Když teď Josef odjíždí, myslela jsem, že táta by mohl – přece všichni víme, že jsi úplně stejně nadaná jako –“

„Nech toho.“ Ta slova zapraskala podzimním vzduchem jako kusy ledu. „Nech toho, Käthe.“

Zčervenaly jí tváře, jako by dostala facku. „Nechápu tě,“ řekla.

„Co nechápeš?“

„Proč se schováváš za Josefa.“

„Co s tím má co dělat Sepperl?“

Käthe přimhouřila oči. „Pro tebe? Všechno. Vsadím se, že před svým bratříčkem jsi svoje skladby nikdy netajila.“

Zarazila jsem se. „On je jiný.“

„No jistě, že je jiný.“ Käthe podrážděně rozhodila ruce.

„Drahoušek Josífek, miláček Josífek, nadaný Josífek. Má v krvi hudbu, šílenství i kouzla. Tomu hloupá, obyčejná, nahluclá Katharina nerozumí, nikdy by nemohla.“

Otevřela jsem pusu a chtěla se bránit, ale pak jsem ji zase zavřela. „Sepperl mě potřebuje,“ řekla jsem tiše. Byla to pravda. Náš bratr byl zranitelný, a to nejen tělesně.

„Já tě potřebuji,“ ohradila se a její hlas byl tichý. Raněný.

Vrátila se mi slova Constanze. *Josef není jediný, kdo potřebuje ohlídat.*

„Ty mě nepotřebuješ.“ Zavrtěla jsem hlavou. „Ty máš teď Hanse.“

Käthe ztuhla. Zbělaly jí rty a vzdouvaly se jí nozdry. „Jestli si myslíš tohle,“ špitla, „jsi ještě krutější, než jsem si myslela.“

Krutá? Co mohla moje sestra vědět o krutosti? Svět k ní byl mnohem shovívavější než ke mně. Měla před sebou světlé vyhlídky a jistou budoucnost. Měla si brát nejžádanějšího muže v celé vesnici a ze mě se zatím stala nechtěná, odmítnutá sestra. A já... já měla Josefa, ale ne nadlouho. Až můj bratr odjede, zmizí s ním i zbytek mého dětství: naše radovánky v lese, naše příběhy o raráčcích a Hödekinovi, který tančí pod měsíčním světlem, naše hry, hudba a předstírání. Až odjede, to jediné, co mi zbude, bude hudba – hudba a Král duchů.

„Buď vděčná za to, co máš,“ odsekla jsem jí. „Mládí, krásu a velice brzo i manžela, se kterým budeš šťastná.“

„Šťastná?“ Käthe se zablýsklo v očích. „Vážně si myslíš, že s Hansem budu šťastná? S unylým, nudným Hansem, který má mysl omezenou hranicemi hloupé provinční vesnice, kde vyrostl? Tupý, ale spolehlivý Hans, který by chtěl, abych zapustila kořeny v hostinci a měla k tomu v ruce listinu, že mi to tam patří, a na klíně dítě?“

Byla jsem v šoku. Hans byl dlouholetým rodinným přítelem a s Käthe k sobě sice v dětství neměli tak blízko jako

Hans a já, ale až do této chvíle jsem netušila, jak málo ho má moje sestra ráda. „Käthe,“ zeptala jsem se. „Proč –“

„Proč jsem souhlasila, že si ho vezmu? Proč jsem až do teď nic neřekla?“

Přikývla jsem.

„Říkala jsem to.“ Oči se jí zalily slzami. „Stále dokola. Ale tys mě neposlouchala. Když jsem dnes ráno povídala, že je nudný, odbyla jsi mě, že to je hodný muž.“ Odvrátila se ode mě. „Nikdy nevnímáš ani slovo, co ti říkám, Liesl. Místo toho se zajímáš jen o Josefa.“

Rozhoduj se opatrně. Hrdlo se mi stáhlo provinilostí.

„Ach Käthe,“ zašeptala jsem. „Mohla jsi říct ne.“

„Mohla?“ ušklíbla se. „Copak byste mě s matkou nechaly? Co jsem mohla dělat jiného než přijmout jeho ruku?“

Její obvinění mi svírala vnitřnosti, za svůj vztek jsem si částečně mohla sama. Byla jsem si tak jistá tím, jak svět funguje, že jsem to ani nezpochybňovala. Pohledný Hans a krásná Käthe, jistě že k sobě patřili.

„Máš na výběr,“ zopakovala jsem nejistě. „Víc, než kdy budu mít já.“

„Na výběr, haha.“ Její smích byl suchý. „Liesl, ty sis vybrala Josefa už dávno. Nemůžeš mi vyčítat, že jsem učinila vlastní volbu ohledně Hanse.“

Zbytek cesty na trh uběhl bez jediného dalšího slova.